

**بیمه مرکزی
جمهوری اسلامی ایران**

دستورالعمل وحدت رویه نحوه محاسبه، ارائه و افشای ذخایر فنی موسسات بیمه

(بر اساس مفاد آیین نامه ۵۸ شورای عالی بیمه و مکمل های آن)

کلیات:

به منظور ایجاد وحدت رویه در محاسبه ذخایر فنی توسط موسسات بیمه بر اساس مقررات مندرج در آیین نامه شماره ۵۸ مصوب شورای عالی بیمه و مکمل های آن، دستورالعمل زیر که با همفکری مدیران شرکت های بیمه تهیه و جهت اجرا ابلاغ می گردد.

الف) تعاریف

- ۱- آیین نامه: آیین نامه شماره ۵۸ مصوب شورای عالی بیمه و مکمل های آن می باشد.
- ۲- حق بیمه صادره: حق بیمه صادره عبارت است از مجموع:
 - الف- جمع حق بیمه مستقیم و غیر مستقیم دوره پس از کسر حق بیمه های برگشتی
 - ب- حق بیمه قبولی دوره پس از کسر حق بیمه برگشتی قبولی
- ۳- حق بیمه ناخالص: حق بیمه یک دوره (مستقیم، غیر مستقیم و قبولی) قبل از کسر حق بیمه برگشتی است.
- ۴- کل ذخایر: کل ذخایر عبارتست است از ذخیره حق بیمه، ذخیره ریاضی، ذخیره برگشت حق بیمه، ذخیره فنی و تکمیلی، ذخیره ریسکهای منقضی نشده، ذخیره خسارت معوق و ذخیره مشارکت در منافع بوده که در قسمت بدهی ها (سمت چپ ترازنامه) منعکس می گردد.
- ۵- ذخایر سهم بیمه گران اتکائی: ذخایر سهم بیمه گران اتکائی شامل سهم بیمه گران اتکائی از ذخیره حق بیمه، ذخیره ریاضی و ذخیره خسارت معوق بوده که در قسمت دارایی ها (سمت راست ترازنامه) منعکس می گردد.
- ۶- شرکت بیمه: شامل شرکتهای بیمه مستقیم و اتکائی سرزمین اصلی و مناطق آزاد مستند به مصوبه مورخ ۱۳۸۹/۰۲/۰۸ شورای عالی بیمه مبنی بر تسری آیین نامه شماره ۵۸ و مکمل آن به موسسات مناطق آزاد.

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ب) نحوه محاسبه حق بیمه عاید نشده (ذخیره حق بیمه):

بر اساس ماده ۸ آیین نامه برای محاسبه ذخیره حق بیمه در نظر گرفتن موارد زیر الزامی است:

- ۱- در محاسبه ذخیره حق بیمه (سهم کل) ابتدا هزینه تحصیل و در محاسبه ذخیره حق بیمه (سهم نگهداری) ابتدا هزینه تحصیل و سپس حق بیمه واگذاری از حق بیمه صادره کسر می‌گردد.
- ۱-۱- در محاسبه ذخیره حق بیمه سهم کل رشته شخص ثالث و حوادث راننده، باید به ترتیب هزینه تحصیل و سپس مجموع عوارض قانونی قابل پرداخت از کل حق بیمه صادره رشته مذکور کسر گردد.
- ۱-۲- در محاسبه ذخیره حق بیمه سهم نگهداری رشته شخص ثالث و حوادث راننده، باید به ترتیب هزینه تحصیل و سپس عوارض قانونی قابل پرداخت سهم نگهداری و حق بیمه واگذاری از کل حق بیمه صادره رشته مذکور کسر گردد. کسر عوارض قانونی از حق بیمه واگذاری مجاز نمی‌باشد.
- ۱-۳- مبنای محاسبه هزینه تحصیل و عوارض قانونی بیمه شخص ثالث، حق بیمه صادره و در سایر رشته ها مبنای محاسبه هزینه تحصیل عبارتست از مجموع ۱۵٪ قسمت (الف) و ۲۰٪ قسمت (ب) حق بیمه صادره.

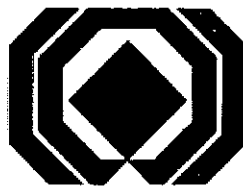
تبصره: در مواردی که شرکت بیمه در رشته ثالث علاوه بر حق بیمه صادره قبولی اتکائی داشته باشد هزینه تحصیل برای بخش قبولی اتکائی باید مشابه سایر رشته‌ها محاسبه و لحاظ گردد.

- ۲- برای بیمه‌های زندگی اندوخته‌دار (به استثنای پوشش‌های تکمیلی مربوط به این بیمه نامه‌ها) با توجه به محاسبه ذخیره ریاضی، نباید حق بیمه عاید نشده برای این بخش محاسبه نمود.
- ۳- در محاسبه ذخیره حق بیمه کلیه رشته‌ها احتساب حق بیمه قبولی الزامی می‌باشد.
- ۴- تفکیک حق بیمه ها باید به صورت فصلی و بر اساس تاریخ صدور (متناسب با حق بیمه صادره در سامانه "سنباب" پس از کسر حق بیمه سال‌های آتی باشد).

- ۵- ذخیره حق بیمه های زندگی غیر اندوخته‌دار در بخش یادداشت "سایر ذخایر بیمه‌های زندگی" مندرج در صورتهای مالی ارائه گردد.

تهران - بزرگراه آفریقا نبش بلوار ناهید شرقی شماره ۲۲۳ کدپستی ۱۹۱۵۷۱۳۱۱۹ صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۵۵۸۸

تلفن: ۴-۲۲۰۵۰۰۰۱ فاکس: ۲۲۰۵۴۰۹۹ و ۲۲۰۲۳۲۹۹ و ۲۲۰۲۰۲۸۸ E-Mail: Secretariat@Centinsur.ir

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۶- در محاسبه ذخیره حق بیمه میان دوره‌ای (سه ماهه، ششماهه و نه ماهه)، مبنای زمانی محاسبه ذخیره، سالیانه و متناسب با دوره مالی مورد نظر می‌باشد.

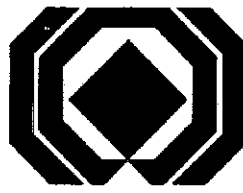
ج) نحوه محاسبه ذخیره برگشت حق بیمه

- ۱- در محاسبه نسبت حق بیمه برگشتی به حق بیمه صادره سه سال مالی قبل، باید از حق بیمه ناخالص (با احتساب حق بیمه قبولی) استفاده شود.
 - ۲- برای محاسبه ذخیره حق بیمه برگشتی، حق بیمه سهم نگهداری دوره مالی مورد نظر (با احتساب حق بیمه قبولی و کلیه حق بیمه های واگذاری) در نظر گرفته می‌شود.
 - ۳- کسر عوارض قانونی رشته شخص ثالث و حوادث راننده از حق بیمه صادره این رشته در محاسبه ذخیره برگشت حق بیمه مجاز نمی‌باشد.
 - ۴- ذخیره برگشت حق بیمه برای رشته‌های بیمه زندگی اندوخته دار (باستثناء پوشش های تکمیلی بیمه نامه های مذکور) محاسبه نمی‌گردد.
 - ۵- محاسبه ذخیره برگشت حق بیمه لزوماً به تفکیک رشته (نه بصورت کل یا تفکیک شعب و مواردی نظیر آن) باشد.
 - ۶- در محاسبه ذخیره حق بیمه برگشتی برای دوره مالی کمتر از یکسال (سه ماهه، ششماهه و نه ماهه)، حق بیمه سهم نگهداری عبارتست از حق بیمه یکساله منتهی به همان دوره و نسبت حق بیمه برگشتی به حق بیمه صادره بر اساس ارقام سه سال مالی قبل محاسبه می‌شود.
- ### د) نحوه محاسبه ذخیره ریسکهای منقضی نشده

- ۱- اجزای ضریب خسارت (خسارت واقع شده به حق بیمه عاید شده) براساس اقلام سهم کل به تفکیک هر رشته ذکر و محاسبه شود و استفاده از اقلام سهم نگهداری برای محاسبه ضریب خسارت مجاز نمی‌باشد.
- ۲- حق بیمه عاید نشده پایان دوره مندرج در ماده ۹ آیین نامه عبارتست از حق بیمه عاید نشده پایان دوره سهم نگهداری هر رشته که در بخش ذخیره حق بیمه ارائه گردیده است.
- ۳- کسر عوارض قانونی از حق بیمه صادره رشته شخص ثالث الزامی است.

تهران - بزرگراه آفریقا نبش بلوار ناهید شرقی شماره ۲۲۳ کدپستی ۱۹۱۵۷۱۳۱۱۹ صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۵۵۸۸

تلفن: ۴-۲۲۰۵۰۰۰۱ فاکس: ۲۲۰۵۴۰۹۹ و ۲۲۰۲۳۲۹۹ و ۲۲۰۲۰۲۸۸ E-Mail: Secretariat@Centinsur.ir

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۴- در محاسبه ذخیره ریسک‌های منقضی شده برای دوره‌های کمتر از یکسال، باید حق بیمه صادره، خسارت پرداختی، خسارت معوق و ذخیره حق بیمه پایان دوره مورد نظر و ذخیره حق بیمه و خسارت معوق اول دوره مربوط به پایان سال مالی قبل لحاظ شود.

۵- ذخیره ریسک‌های منقضی نشده برای رشته‌های بیمه زندگی اندوخته دار (به استثناء پوشش‌های تکمیلی بیمه نامه‌های مذکور) محاسبه نمی‌گردد.

ه) نحوه محاسبه ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی

۱- برای محاسبه ذخیره فنی تکمیلی از حق بیمه صادره (سهم نگهداری) سه سال مالی قبل، و به تفکیک هر رشته بصورت جداگانه استفاده شود. (تبصره ۱ ماده ۷ و تبصره ۱ ماده ۱۴)

۲- کسر عوارض قانونی رشته شخص ثالث از حق بیمه این رشته مجاز نمی‌باشد.

۳- احتساب ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی برای بیمه‌های زندگی اندوخته‌دار الزامی است.

۴- با توجه به خاصیت جمع شوندگی ذخیره فنی تکمیلی و حوادث طبیعی، میزان ذخیره محاسبه شده برای هر رشته در هر دوره مالی نباید از رقم ذخیره سال قبل کمتر باشد.

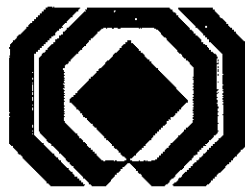
۵- حق بیمه قبولی و حق بیمه اتکایی اختیاری در محاسبات ذخیره فنی تکمیلی و خطرات طبیعی باید لحاظ گردد.

۶- در محاسبه ذخیره فنی و تکمیلی میان دوره‌ای (سه ماهه، ششماهه و نه ماهه)، از حق بیمه صادره (سهم نگهداری) همان دوره و برای محاسبه میانگین سه سال قبل، از حق بیمه صادره سهم نگهداری سه سال مالی قبل استفاده شود.

ز) نحوه محاسبه ذخیره خسارت معوق:

۱- استفاده از روش میانگین یا متوسط‌گیری برای محاسبات خسارت معوق با لحاظ افزایش نرخ دیه صرفاً در بخش خسارت جانی (جرحی) در رشته بیمه شخص ثالث مجاز است.

۲- در سایر رشته‌های بیمه باید بر اساس بررسی‌های کارشناسی خسارت معوق به نحوی برآورد شود که بین خسارت پرداختی پرونده‌های مختومه شده با مبلغ برآوردی اختلاف با اهمیتی نداشته باشد و مبنای برآورد مبلغ خسارت معوق باید به صورت مکتوب و مستند در پرونده مربوط نگهداری گردد.

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- ۳- ذخیره خسارت واقع شده اما اعلام نشده (IBNR) باید به مبنای ذخیره خسارت معوق سهم نگهداری شرکت برای هر رشته به صورت جداگانه محاسبه گردد.
- ۴- برای کلیه پرونده‌های خسارت که در پایان دوره مالی مورد نظر رسیدگی آنها نهایی نشده یا در حال رسیدگی قرار دارند باید ذخیره خسارت معوق در نظر گرفته شود.
- ۵- محاسبه ذخیره خسارت معوق برای رشته‌های بیمه زندگی اندوخته دار (به استثناء پوشش‌های تکمیلی بیمه نامه های مذکور) مجاز نمی‌باشد.

ح) نحوه محاسبه ذخیره ریاضی و مشارکت در منافع

- ۱- در صورت‌های مالی، مشارکت در منافع (در صورت تحقق) باید از ذخیره ریاضی تفکیک شده و در دوره بعد و متناسب با سهم ذخیره ریاضی هر بیمه نامه (طبق مقررات مربوطه) به ذخایر ریاضی اضافه گردد.
- ۲- ذخیره ریاضی رشته‌های زندگی اندوخته‌دار باید به صورت جدا از سایر ذخایر بیمه‌های زندگی (رشته‌های عمر کوتاه مدت و غیر اندوخته‌دار) در صورت‌های مالی منعکس شود.
- ۳- بیمه‌نامه‌های بازخرید شده و سررسید شده (در صورت پرداخت غرامت به بیمه‌گذار) باید از لیست جمع ذخایر ریاضی شرکت خارج گردد.
- ۴- در محاسبه ذخایر ریاضی بیمه‌نامه‌ها در صورتی که پرداخت حق بیمه از سوی بیمه‌گذار متوقف شود، ذخیره ریاضی مربوط تا پایان دوره مالی مورد نظر محاسبه گردد.
- ۵- به هر بیمه نامه از زمان صدور تا زمان بازخرید و یا سررسید یک شماره بیمه نامه اختصاص داده شود.
- ۶- محاسبات ذخایر ریاضی باید بر اساس روش‌های اکچوئری انجام شود و از استفاده از ارقام غیر فنی در محاسبه ذخیره ریاضی مجاز نمی‌باشد.

مدیریت نظارت مالی